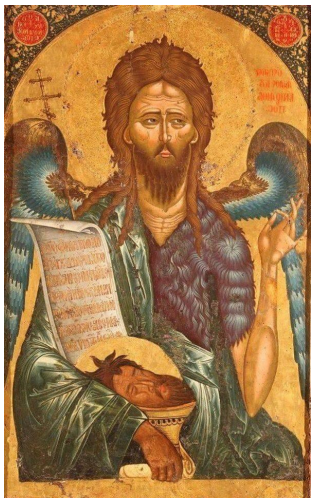
Svätouspenský hlas

číslo 17

2026

Dvojtýždenník Gréckokatolíckej cirkvi v Šarišskom Jastrabí

Sťatie úctyhodnej hlavy úctyhodného a slávneho proroka, Predchodcu a Krstiteľa Jána

Medzi sviatkami našej Cirkvi má Sťatie úctyhodnej hlavy svätého Jána Krstiteľa osobitne vážny charakter. Neoslavujeme v tento deň udalosť, ktorá by bola radostná podľa ľudských predstáv. Stojíme pred tajomstvom mučeníctva človeka, ktorý svoj život úplne odovzdal Bohu a svoju vernosť pravde spečatil vlastnou krvou. Svätý Ján Krstiteľ bol posledným veľkým prorokom Starého zákona a zároveň tým, ktorý bezprostredne pripravil cestu Kristovi. Jeho život bol od začiatku až do konca nasmerovaný k jedinému cieľu: pripraviť ľud na stretnutie so Spasiteľom. Preto ho Cirkev nazýva Predchodcom. Išiel pred Kristom, aby pripravoval jeho cestu. Volal ľudí k pokániu, krstil ich vo vodách Jordánu a ukazoval na toho, ktorý mal prísť po ňom.

„Hlas volajúceho na púšti“

Jánov život sa začal za mimoriadnych okolností. Jeho rodičia, Zachariáš a Alžbeta, boli spravodliví pred Bohom, ale nemali deti. Boh však vypočul ich modlitbu a anjel oznámil Zachariášovi, že sa im narodí syn, ktorému dajú meno Ján. Už pred jeho narodením bolo povedané, že bude veľkým prorokom a že pôjde pred Pánom, aby pripravil jeho cestu. Ján neskôr odišiel na púšť. Žil veľmi jednoduchým a prísnym životom. Jeho odev tvorilo ťavích chlpy a živil sa kobylkami a lesným medom. Nebola to však iba vonkajšia prísnosť života. Púšť sa stala miestom jeho stretnutia s Bohom. Keď nastal čas, vyšiel medzi ľud a začal ohlasovať: **„Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo!“**Zástupy k nemu prichádzali k Jordánu. Ján ich vyzýval, aby zanechali hriech a pripravili svoje srdcia na príchod Mesiáša. Jeho slovo bolo priame, jasné a niekedy aj veľmi tvrdé. Neprišiel ľuďom hovoriť to, čo chceli počuť. Prišiel im povedať to, čo potrebovali počuť.

Ján ukazuje na Krista

Najväčšou veľkosťou Jána Krstiteľa však nebolo jeho asketické žitie, jeho odvaha ani jeho prorocká moc. Jeho najväčšou veľkosťou bolo, že dokázal ustúpiť, aby vynikol Kristus.

Keď sa Ježiš objavil pri Jordáne, Ján naňho ukázal a povedal: **„Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta.“** Ján vedel, že Kristus je ten, na ktorého celý život čakal. Preto povedal aj nádherné slová: **„On musí rásť a ja sa musím umenšovať.“** V týchto slovách sa nachádza podstata jeho života. Ján nechcel, aby ľudia zostali pri ňom. Chcel ich priviesť ku Kristovi.

Aj my sa môžeme od neho veľa naučiť. Niekedy chceme, aby si ľudia všímali nás, naše zásluhy, naše názory a naše schopnosti. Ján nám pripomína, že pravá veľkosť človeka spočíva v tom, že dokáže ukázať na Boha. „Nie ja, ale Kristus.“ To je cesta svätosti.

Ján pri Jordáne stretáva Krista

Jednou z najväčších udalostí Jánovho života bol krst Pána Ježiša v Jordáne. Ján najprv nechcel Krista pokrstiť. Vedel, že pred ním stojí ten, ktorý je väčší než on. Hovorí mu: „Ja by som sa mal dať tebe pokrstiť, a ty prichádzaš ku mne?“ Kristus však vstúpil do vôd Jordánu a Ján mu poslúžil. V tejto chvíli sa zjavilo tajomstvo Najsvätejšej Trojice: Syn stojí v Jordáne, Svätý Duch zostupuje v podobe holubice a z neba zaznieva hlas Otca: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie.“ Ján tak nielen pripravoval cestu Kristovi. Stal sa aj svedkom jeho zjavenia svetu.

Prorok, ktorý sa nebál kráľa

Po svojom vystúpení Ján pokračoval v neohrozenom ohlasovaní pravdy. Jeho slovo však nebolo určené iba jednoduchým ľuďom. Nebál sa hovoriť pravdu ani mocným. Keď kráľ Herodes Antipas žil v nezákonnom zväzku s Herodiadou, manželkou svojho brata, Ján mu otvorene povedal: „Neslobodno ti mať manželku svojho brata!“ Ján nemal politickú moc, vojakov ani majetok. Mal však niečo oveľa vzácnejšie – čisté svedomie a odvahu postaviť sa na stranu Božej pravdy. Herodes ho preto dal uväzniť. Ján vedel, že jeho slová môžu mať následky. Napriek tomu neodvolal pravdu.

Tragédia Herodesovej hostiny

Evanjelium nám potom rozpráva o udalosti, ktorá viedla k Jánovej smrti. Herodes usporiadal hostinu pri príležitosti svojich narodenín. Herodiadina dcéra pred hosťami tancovala a Herodes jej v nerozvážnosti prisľúbil, že jej dá čokoľvek, o čo požiada. Dievča sa poradilo so svojou matkou a vypýtalo si: „Daj mi na mise hlavu Jána Krstiteľa.“ Herodes sa zarmútil. Vedel, že Ján je spravodlivý človek, a dokonca sa ho bál. Napriek tomu sa nechal spútať vlastným slovom, pýchou a strachom pred ľuďmi. Poslal kata do väzenia. Jánova hlava bola sťatá a prinesená na mise. Tak zomrel človek, ktorého Kristus označil za najväčšieho medzi narodenými zo žien.

Dve tváre jedného príbehu

V tomto evanjeliovom príbehu stojí proti sebe Ján a Herodes. Ján má síce reťaze na rukách, ale je slobodný vo svojom srdci. Herodes sedí na tróne, ale je otrokom svojho strachu, vášní a ľudských ohľadov. Ján je vo väzení, ale jeho duša patrí Bohu. Herodes je slobodný podľa tela, ale nedokáže slobodne konať podľa pravdy. Toto je veľmi silné posolstvo aj pre nás. Človek môže mať všetko a pritom byť vnútorne neslobodný. Môže mať peniaze, postavenie, uznanie a moc, a predsa byť otrokom svojich vášní, závislostí, strachu či názoru druhých. Naopak, človek môže veľa stratiť a predsa zostať slobodný, ak nestratí Boha.

Svedomie nemožno umlčať

Ján Krstiteľ nám pripomína, akú veľkú hodnotu má čisté svedomie. Dnes sa často stretávame s názorom, že pravda je to, čo si človek sám určí. Evanjelium nám však ukazuje inú cestu. Pravda nie je naším vlastníctvom. Pravda je osoba – Kristus. Preto kresťan nemôže meniť Božie prikázania podľa toho, čo je práve populárne, pohodlné alebo spoločensky prijateľné. Ján nás učí, že niekedy treba povedať „nie“, aj keď je jednoduchšie povedať „áno“. Niekedy treba zostať stáť, aj keď všetci ostatní ustupujú. Niekedy treba mlčať, ale niekedy treba prehovoriť, aj keď vieme, že nás to môže niečo stáť.

Hriech jedného človeka môže zasiahnuť mnohých

Herodesova slabosť mala ďalekosiahle následky. Najprv sa nechal ovládnuť svojou vášňou a túžbou zapôsobiť pred hosťami. Potom urobil nerozvážny sľub. A napokon, aby nestratil svoju tvár pred ľuďmi, dovolil zavraždiť spravodlivého človeka. Koľkokrát aj v našom živote funguje podobný mechanizmus? Najprv príde malý kompromis. Potom ďalší. Potom sa človek bojí priznať chybu. A nakoniec môže dôjsť k rozhodnutiu, ktoré by na začiatku nikdy neurobil. Preto nás sviatok Jána Krstiteľa pozýva k bdelosti. Hriech sa často nezačína veľkým pádom. Začína malým ústupkom. A práve preto je potrebné neustále chrániť svoje srdce.

Jánov meč pravdy

Ikona Sťatia svätého Jána Krstiteľa je pre nás veľmi silným obrazom. Predstavuje človeka, ktorý bol ochotný položiť svoj život za pravdu. Jánova krv sa stala svedectvom, že Kristovi možno patriť až do konca. Jeho smrť však nebola porážkou. Z pohľadu sveta bol Ján porazený. Nemal už hlas, nemal telo, nemal slobodu. Z pohľadu Boha však zvíťazil. Pretože mučeníctvo nie je porážkou človeka, ktorý zomiera s Kristom. Je víťazstvom vernosti.

Čo nám hovorí Ján dnes?

Sviatok Sťatia svätého Jána Krstiteľa je veľmi aktuálny aj pre dnešnú dobu. Ján sa nás pýta: Za čo sme ochotní stáť? Čo urobíme, keď bude naša viera zosmiešňovaná? Čo urobíme, keď bude jednoduchšie mlčať než povedať pravdu? Čo urobíme, keď budeme musieť voliť medzi pohodlím a vernosťou Bohu? Nie každý z nás bude povolaný položiť život ako Ján. Každý z nás je však povolaný každý deň položiť na oltár svoje malé obety – svoju pýchu, hnev, pohodlnosť, sebectvo, neodpustenie či strach. Aj toto je cesta mučeníctva – cesta každodenného zomierania starému človeku, aby v nás mohol žiť Kristus.

Pripravovať cestu Pánovi

Svätý Ján Krstiteľ zomrel tak, ako žil: pre Krista a pre pravdu. Jeho posledné svedectvo je zároveň pokračovaním jeho prvého poslania. Celý život pripravoval cestu Pánovi a svojou smrťou vydal svedectvo o tom, že táto cesta vedie cez kríž k životu. Aj my sme dostali podobné poslanie. Máme pripravovať cestu Kristovi vo svojich rodinách. Máme ho prinášať svojim deťom, vnukom, susedom, priateľom a ľuďom, ktorých stretávame. A možno najlepšou cestou nebude veľké slovo, ale náš život. Keď dokážeme odpustiť. Keď nepodľahneme ohováraniu. Keď sa zastaneme slabého. Keď sa nebudeme hanbiť za svoju vieru. Keď zostaneme verní Bohu aj vtedy, keď nás nikto nepochváli. Vtedy sa náš život stáva hlasom, ktorý pripravuje cestu Pánovi.

Prosme svätého Jána

Svätý Ján Krstiteľ bol hlasom volajúcim na púšti. Jeho hlas však nezanikol. Zaznieva v Cirkvi dodnes: „Kajajte sa!“ Nie je to hlas odsúdenia. Je to hlas nádeje. Pretože pokánie znamená, že človek sa môže vrátiť. Že žiadny hriech nemusí mať posledné slovo. Že Boh čaká na človeka s otvoreným náručím. Nech nám teda svätý Ján Krstiteľ vyprosuje odvahu hovoriť pravdu, pokoru uznať vlastné pády, silu odpúšťať a predovšetkým vernosť Kristovi. A keď raz príde chvíľa, keď budeme stáť pred Pánom, nech môžeme spolu so svätým Jánom vyznať, že celý náš život mal jediný cieľ: **ukázať na Krista a povedať: „Hľa, Baránok Boží!“**

Svätý úctyhodný a slávny prorok, Predchodca a Krstiteľ Ján, oroduj za nás!

Informačný dvojtýždenník pre vnútornú potrebu Gréckokatolíckej cirkvi farnosť Šarišské Jastrabie. Neprešlo jazykovou úpravou. Za vydanie zodpovedný ThLic. Miroslav Šimko, PhD. - farár farnosti. Adresa: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Šarišské Jastrabie, 065 48, Šarišské Jastrabie č. 128, IČO: 31952259, DIČ: 2021936356, **IBAN** SK63 **0900** 0000 00**50 2756 7069**, e-mail: sarisske.jastrabie@grkatpo.sk, tel.: 052/4926136, Miroslav Šimko, farár - mob.: 0911 811 307, www.grksarjastrabie.fara.sk

Liturgický program od 17.08.2026 do 30.08.2026				
Dátum	***Čas***	***Program***	***Úmysel***	***Liturgický kalendár***
17.08 Po.	-	-	-	-
18.08 Ut.	-	-	-	-
19.08 St.	08:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Filičkovej 194 † z r. Filičkovej 239	Posviatok Zosnutia presvätej Bohorodičky. Svätý mučeník Andrej Stratopedarcha a spoločníci.
20.08 Št.	-	-	-	-
21.08 Pia.	-	-	-	-
22.08 So.	-	-	-	-
23.08 Ne.	**07:30 08:00**	**Modlitba ruženca Sv. liturgia csl.**	**Na úmysel darcu**	**NEDEĽA 13. TÝŽDŇA PO PÄŤDESIATNICI.** Odovzdanie sviatku Zosnutia presvätej Bohorodičky. **4. hlas**
24.08 Po.	-	-	-	-
25.08 Ut.	-	-	-	-
26.08 St.	-	-	-	-
27.08 Št.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Rešetárovej 85	Náš prepodobný otec Pimen.
28.08 Pia.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Macurovej	Náš prepodobný otec Mojžiš Etiópsky.
29.08 So.	**08:00 09:00**	**Utiereň Sv. liturgia csl.**	**Na úmysel darcu**	**SŤATIE ÚCTYHODNEJ HLAVY ÚCTYHODNÉHO A SLÁVNEHO PROROKA, PREDCHODCU A KRSTITEĽA JÁNA.** **Zdržanlivosť od mäsa**
30.08 Ne.	**08:00 09:00**	**Utiereň Sv. liturgia csl.**	**ZBP r. Chovancovej 235 ZBP r. Petra Chovanca**	**NEDEĽA 14. TÝŽDŇA PO PÄŤDESIATNICI.** **5. hlas** **Zbierka: Farská zbierka**